

ЗАКОН ЗА БЮДЖЕТА НА ДЪРЖАВНОТО ОБЩЕСТВЕНО ОСИГУРЯВАНЕ ЗА 2010 Г.

Вергиния ЗАРКОВА - експерт по социално осигуряване

Законът за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2010 г. (ЗБДОО за 2010 г.) е публикуван в "Държавен вестник" бр. 99 от 15.12.2009 г. С този закон през следващата година е предвидено увеличение на минималните осигурителни доходи, върху които се дължат осигурителните вноски за работниците и служителите и за останалите лица, за които те се прилагат.

Значително е увеличението на минималния месечен осигурителен доход, върху който самоосигуряващите се лица трябва да изчисляват осигурителните си вноски през следващата година. За разлика от увеличените минимални осигурителни доходи, краткосрочните плащания от средствата на държавното обществено осигуряване, които се регламентират със закона остават на ранището на 2009 г. С з 6 от ПЗР на ЗБДОО за 2010 г. са извършени промени в Кодекса за социално осигуряване, а с з 7 промени в Закона за здравното осигуряване. С з 10 се ограничава кръгът на заведенията, в които може да се извършва дейността по профилактика и рехабилитация на осигурените лица със средства на държавното обществено осигуряване. Тази дейност през 2010 г. ще се осъществява само от дружества, в които едноличен собственик на капитала е Националният осигурителен институт. Размерите на месечните осигурителни доходи на държавното обществено осигуряване за 2010 г. са определени в чл. 8 от Закона за бюджета на ДОО за 2010 г.

През 2010 г. минималният месечен размер на осигурителния доход на самоосигуряващите се лица са увеличава значително и ще бъде 420 лв. Нарастването на този доход спрямо 2009 г. е със 180 лв. Определен е нов размер на минималния месечен осигурителен доход на самоосигуряващите се регистрирани земеделски производители и тютюнопроизводители - 240 лв. През 2010 г се премахва преференцията за тези от тях, които упражняват само земеделска дейност да имат минимален месечен осигурителен доход в размер само 25 на сто от дохода, определен другите самоосигуряващите се лица. За разлика от увеличените минимални осигурителни доходи за всички категории осигурени лица, максималния осигурителен доход през 2010 г. не се увеличава и се запазва на равнището от предходната година т. е. остава 2000 лв. В Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2010 г. са определени размерите на осигурителните вноски за фонд "Трудова злополука и професионална болест" на държавното обществено осигуряване и размерът на вноската за фонд "Гарантирани вземания на работниците и служителите".

И през 2010 г. осигурителната вноски за фонд "Трудова злополука и професионална болест" се заплаща изцяло за сметка на осигурителите. Диференцираните размери на вноската по групи основни икономически дейности са определени в Приложение щ 2 към чл. 13 от ЗБДОО за 2010 г.

Размерът на вноската за фонд "Гарантирани вземания на работниците и служителите" е определен в чл. 17, ал. 1 от ЗБДОО за 2010 г. и е в размер 0,1 на сто, т.е. такава каквато беше и през 2009 г. През 2010 г. в чл. 17, ал. 2 от ЗБДОО максималният размер на месечното гарантираното вземане, което работниците и служителите могат да получат в случай на несъстоятелност на работодателите, е увеличено на 720 лв. в сравнение с определеното максимално вземане за миналата година в размер на 660 лв.

В чл. 9 от ЗБДОО за 2010 г. е определен минималният размер на пенсията за

осигурителен стаж и възраст - 136,08 лв., като същата през миналата година беше 124, 84 лв.

От 1 юли 2010 г. ще се изплаща добавка за пенсионерите над 75 годишна възраст в зависимост от размера на пенсиите или сбора от получаваните пенсии и добавки към тях, както следва:

1. до 150 лв. - 50 лв.;
2. от 150,01 до 250 лв. - 40 лв.;
3. от 200,01 до 250 лв. - 30 лв.;
4. от 250,01 до 300 лв. - 20 лв.

Осъвременяване на пенсиите през 2010 г. няма да се извършва по реда на чл. 100 от Кодекса за социално осигуряване. Индексирането им през годината може да се извърши по друг ред и начин, съобразен с изпълнението на консолидираната фискална програма за 2010 г. и определен от Министерския съвет.

През 2010 г. размерът на обезщетението за безработица, изплащано от държавното обществено осигуряване, не се променя. Минималният дневен размер на това обезщетение е 6 лв., а максималния дневен размер - 12 лв.

През 2010 г. обезщетението, изплащано от държавното обществено осигуряване за отглеждане на малко дете до 2-годишна възраст на осигурените майки, остава непроменено и размерът му е 240 лв. Когато осигурената майка се завърне на работа преди детето ѝ да е навършило тази възраст, тя има право да получи обезщетение за това в половин размер от обезщетението за отглеждане на малко дете или през 2010 г. тази сума е 120 лв.

Нов момент, касаещ превода на осигурителните вноски за учителския пенсионен фонд и вноските за фонд "Гарантирани вземания на работниците и служителите" е, че през 2010 г. сумите за тях трябва да се внасят чрез банковите сметки на Националната агенция за приходите за събиране на осигурителните вноски за държавното обществено осигуряване. Нормативното основание за това е разпоредбата на з 5 от ПЗР на ЗБДОО за 2010 г. Това означава, че съществуващите досега отделни сметки за посочените фондове, открити от Националната агенция за приходите, се закриват. Вноските за учителския пенсионен фонд и вноските за фонд "Гарантирани вземания на работниците и служителите" трябва да се внасят, като в преводните нареждания се вписват определените за тези плащания кодове. Редът и начинът, по които това се извършва, се определят от министъра на финансите и управителя на Българска народна банка.